

OLSZTYN

REKREACJA

Na lądzie

Na wodzie

W powietrzu

*Żeglarskie Mistrzostwa Polski Branży Turystycznej
o „Muszlę św. Jakuba”*

*Ziemia, woda i powietrze – trzy żywioły czekają w Olsztynie
na miłośników aktywnego spędzania wolnego czasu.
Każdy z nich daje w Olsztynie z siebie to, co ma najlepszego
i wzajemnie się uzupełnia. Każdemu, kto tylko będzie chciał
i umiał z nich korzystać, niezależnie od wieku
i zasobności portfela oferują niezapomniane wrażenia
i wspomnienia, które pozostaną na długo...*

OLSZTYN

rekreacja

2 | Na łódzie

Na wodzie | **20**

30 | W powietrzu

Jak dojechać? | **32**

Na ładzie

MIASTO W LESIE

Olsztyn, kojarzony wśród większości odwiedzających jako „stolica Krainy Tysiąca Jezior” równie dobrze mógłby się nazywać „stolicą polskich lasów”. Nie bez powodu – olsztyńskie lasy zajmują ponad jedną piątą powierzchni miasta (1800 ha, 18 km²)!

Zieleń miejska urządzona jest w postaci licznych parków (m.in. Park Kusocińskiego, Park Zamkowy). W granicach miasta znajdują się dwa rezerваты przyrody: Mszar (o powierzchni 4 ha) i Redykajny (o powierzchni 10 ha). Ponad połowa olsztyńskich lasów to unikalny w skali Europy zwarty kompleks Lasu Miejskiego, będący miejscem rekreacyjno-wypoczynkowym i turystyczno-krajoznawczym. W trakcie spaceru czy joggingu, jazdy na rowerze czy szusowania na ośnieżonych duktach, warto zobaczyć te urocze zakątki, które są atrakcyjne o każdej porze roku.

W Lesie Miejskim w Olsztynie Oddział Warmińsko-Mazurski Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze wytyczył i oznakował cztery piesze szlaki turystyczne. Ich sieć pozwala na poznanie najpiękniejszych części lasu. Początkowe i końcowe punkty usytuowano przy pętłach

▲ Las Miejski

▲ Park Jakubowo

i przystankach autobusów komunikacji miejskiej, zaś tablice informacyjne i drogowaskazy ułatwiają zaplanowanie wędrowki. Las Miejski przecinają urokliwe drogi i ścieżki, które cieszą się ogromną popularnością wśród amatorów biegania, a zimą – biegów narciarskich.

Olsztyński las chętnie chwali się swoim naturalnym bogactwem. Wśród sosen, które zajmują ponad 80 proc. jego powierzchni, często zobaczyć można okazy mające ponad 140 lat. Nierzadko na trasach wędrowek można spotkać dziki, sarny, lisy, wiewiórki a także bobry. Las jest też schronieniem dla wielu gatunków zwierząt chronionych: ropuch, jaszczurek i aż 69 gatunków ptaków. Unikalne właściwości tego pięknego miejsca doceniono już dawno, sytuując wśród tutejszych drzew sanatorium. Częścią stosowanej terapii było przebywanie w okolicznym leśnym mikroklimacie. W szpitalu do dziś leczeni są pacjenci cierpiący na choroby układu oddechowego.

Jednymi z najatrakcyjniejszych miejsc, w których bezpośrednio obcuje się z przyrodą, są ogrody botaniczne. Wśród miast, które posiadają swoje ogrody botaniczne, znalazł się również Olsztyn z prowadzonym przez nadleśnictwo Kudypy Leśnym Arboretum Warmii i Mazur im. Polskiego Towarzystwa Leśnego. Dlatego warto przedłużyć sobie wędrowkę po olsztyńskich lasach i odwiedzić to przepiękne miejsce.

Kudypskie arboretum oprócz tego, że należy do jednego z najmłodszych ogrodów botanicznych w kraju, jest również obiektem unikalnym – posiada jedyną w naszym kraju bogatą kolekcję rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz kolekcje roślin zielnych charakterystycznych dla warmińskich lasów, w tym ok. 100 gatunków roślin zielnych prawnie chronionych i zagrożonych wyginięciem. Na szczególną uwagę zasłu-

Czy wiesz, że?

■ Las Miejski w Olsztynie jest największym w Europie kompleksem leśnym w granicach miasta.

■ Na Stadionie Leśnym (Las Miejski) 5 sierpnia 1960 r. Józef Szmidt wynikiem 17.03 m ustanowił rekord świata w trójskoku, jako pierwszy przekraczając granicę 17 metrów.

■ Opis ceremoniału przyjmowania na strażnika Lasu Miejskiego znajduje się w olsztyńskim Archiwum Państwowym wśród akt magistrackich sygnowanych datą 22 grudnia 1807 r.

Więcej:

■ Las Miejski, al. Wojska Polskiego 30 B, tel. 089 526 64 62, www.lasmiejski.olsztyn.pl

Arboretum Kudypy

Więcej:

- Leśne Arboretum Nadleśnictwa Kudypy, Kudypy 4

Otwarte codziennie w godz.
9.00–17.00. od maja do
października
tel. 089 527 90 90
[www.olsztyn.rdlp.gov.pl/
kudypy/main.html](http://www.olsztyn.rdlp.gov.pl/kudypy/main.html)

Czy wiesz, że?

- Słowo arboretum pochodzi z jęz. łacińskiego, od słowa *arbor* – drzewo.
- Arboretum w Kudypach jest członkiem Międzynarodowej Organizacji Ogrodów Botanicznych – BGCI (Botanic Gardens Conservation International) z siedzibą w Wielkiej Brytanii.

BGCI*Plants for the Planet***Więcej:**

- Biuro Przewodników „Warmia”, tel. 089 533 38 94 lub 0 504 292 965
- Koło Przewodników Turystycznych przy Oddziale Warmińsko-Mazurskim PTTK w Olsztynie, ul. Staromiejska 1, tel. 089 527 36 65, 089 527 40 59

Nawet jeśli zabraknie przewodnika, ►
możemy korzystać ze szczegółowych
informacji zawartych na tablicach przy
szlakach turystycznych

guje część zwana arboretum kolekcyjnym, która znajduje się w najmniejszej części, w przekształconym wiekowym drzewostanie sosnowo-świerkowo-dębowym z licznymi drzewami pomnikowymi, bagienkiem, małą architekturą i ścieżkami spacerowymi. W kudypskiej kolekcji liczącej blisko 700 gatunków i odmian przeważają gatunki odporne na mróz. Wśród nich sprawdzone na Warmii i Mazurach, jak również nowe, co do których istnieje przypuszczenie, że wytrzymają nawet surowe zimy. Przeważają tu gatunki z Azji (Chiny, Korea, Japonia), Ameryki Północnej (Stany Zjednoczone, Kanada) i Europy. Nadleśnictwo zorganizowało także dwie ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne: „Kudypska Polana” przy siedzibie Nadleśnictwa i „z Olsztyna do Kudyp” prowadzącą z Kortowa do Kudyp.

Do Arboretum można dojechać autobusem komunikacji miejskiej nr 7, rowerem lub samochodem (w kierunku na Ostródę, a następnie zjazd w kierunku Sząbruka). Godna polecenia jest piesza wędrówka z Olsztyna (to tylko 6 km!). Do ogrodu wiodą dwa szlaki piesze – Szlak Kopernikowski i Szlak im. Alojzego Śliwy.

■ Z PRZEWODNIKIEM

Jeśli chcemy być pewni, że nie przegapimy żadnej atrakcji czekającej w Olsztynie na ludzi ceniących aktywność i wypoczynek w ciągłym ruchu, możemy skorzystać z pomocy doświadczonych przewodników. W Olsztynie do dyspozycji gości jest prawie 80 licencjonowanych przewodników. Z ich fachową pomocą na pewno w pełni wykorzystamy nasz pobyt w stolicy Warmii i Mazur.

DLA WĘDROWCÓW

Esencją aktywnego wypoczynku w Olsztynie mogą stać się wędrówki wytyczonymi szlakami, które prowadzą przez najciekawsze miejsca w mieście i jego okolice. To forma wypoczynku godna polecenia tym bardziej, że nie zależy w zupełności od zasobności portfela, a jedynie od stopnia ciekawości i chęci poznania malowniczych zakątków miasta. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze przygotowało szlaki o różnym stopniu trudności, przeznaczone zarówno dla początkujących, jak i wytrawnych piechurów. Na szlakach tych zetkniemy się ze wspaniałymi obliczami olsztyńskiej przyrody oraz bezcennymi śladami historii tej ziemi.

Szlak został zaprojektowany dla upamiętnienia setnej rocznicy urodzin warmińskiej poetki. Rozpoczyna się na olsztyńskim osiedlu Likusy, a kończy w Brąswaldzie. Szlak zielony odzwierciedla trasę wędrówek Marii Zientary-Malewskiej, która z rodzinnego Brąswaldu chodziła do Likus, miejsca zamieszkania jej dziadków. Z ulicy Bałtyckiej prowadzi ku ulicy Żbiczey, a następnie zmierza brzegami dwóch jezior: Tyrska i Redykajny. Po około 5 km od startu dociera do wsi Redykajny. Druga część szlaku to głównie leśne drogi oraz brzegi jeziora Karaśnik. Dwa kilometry za jeziorem szlak dociera do Brąswaldu, miejsca urodzin poetki, gdzie zobaczyć można m.in. jej rodzinny dom.

Jest to najdłuższy pieszy szlak w Olsztynie. Rozpoczyna się przy Wysockiej Bramie, w miejscu startu kilku innych szlaków (m.in. Szlaku Kopernikowskiego). Stąd trasa zmierza ku Parkowi Zamkowemu. Po drodze

▲ Esencją aktywnego wypoczynku w Olsztynie mogą stać się wędrówki wytyczonymi szlakami.

SZLAK ZIELONY

im. Marii Zientary-Malewskiej
(dł. 10 km.)

SZLAK CZARNY

im. Alojzego Śliwy
(dł. 19 km)

▲ Tablica na domu Marii Zientary-Malewskiej

▲ Kościół pw. św. Wawrzyńca w Gutkowie

mija Zamek Kapituły Warmińskiej, a następnie XIX-wieczne, imponujące swoimi rozmiarami i architekturą dwa wiadukty kolejowe. Dalej szlak kieruje się ku Lasowi Miejskiemu. Do momentu skrzyżowania ze szlakiem niebieskim biegnie wzdłuż rzeki Łyny. Następnie, na odcinku ok. 600 m, pokrywa się z tym szlakiem. Po rozwidleniu, szlak czarny zbliża się do rezerwatu przyrody „Redykajny”, w którym rosną m.in. rzadkie gatunki mchów. Następnie trasa biegnie w pobliżu Jeziora Tyrsko i dociera do Gutkowa, dawnej wsi, a obecnie dzielnicy Olsztyna, gdzie warto zwiedzić kościół pw. św. Wawrzyńca. Obok niego znajduje się cmentarz, na którym pochowany jest Alojzy Śliwa, patron szlaku. Z Gutkowa szlak wiedzie w kierunku Łupstychu, będącego niegdyś typową warmińską osadą rybacką. Z tamtego okresu zachowały się jeszcze stare, drewniane chaty. Stąd trasa kieruje się ku Olsztynowi, a konkretnie ku osiedlu domków jednorodzinnych Dajtki. Ten odcinek trasy biegnie leśną drogą wzdłuż jeziora Ukiel (Krzywego). Szlak kończy się przy Hotelu „Novotel”. Możemy sobie pogratulować. W sumie przemierzaliśmy ponad 19 km!

SZLAK ŻÓŁTY (dł. 10,3 km)

Początek szlaku znajduje się przy pętli autobusów MPK w Jakubowie. Jego kierunek wskazują tablice ustawione na początku ulicy Parkowej. W odległości 100 m, na granicy lasu, stoi także tablica ze schematem wędrowki. Do „wioski indiańskiej”, odległej o 800 m, biegnie razem ze szlakiem niebieskim. Z pomostu widokowego przy „wiosce indiańskiej” rozciąga się ciekawy widok na przełom Łyny. Żółty szlak okrąża Stadion Leśny, krótko biegnie drogą prowadzącą do strzelnicy LOK, po czym skręca z niej w lewo w dukt – prostą drogę leśną, przy której spotyka-

▲ Warownia w „wiosce indiańskiej”

Możemy wybrać szlaki o różnym stopniu trudności, przeznaczone zarówno dla początkujących jak i wytrawnych piechurów ►

my ogrodzenie strzelnicy i tablice ostrzegawcze. Dalej dociera do rozlewiska Łyny i Wadąg, gdzie z wysokiego brzegu widoczna jest elektrownia wodna. Tu widać znaki szlaku czerwonego. Kilkanaście metrów niżej przecinamy brukowaną, leśną drogę, przy której stoi słup z drogowskazami. Do tego miejsca szlak czerwony skręca w kierunku Brąswałdu, natomiast żółty wchodzi na ścieżkę nad Wadągiem, następnie wznosi się stromo ku górze i dalej wiedzie brukowaną, leśną drogą, przecinając drogę Olsztyn–Dywyty, przy której znajduje się przystanek MPK. Ponownie dochodzimy do rzeki Wadąg – ścieżką wznoszącą się nad jej wysokim brzegiem, chwilami przypominającą szlak górski.

Szlak na krótko opuszcza las. W pobliżu znajduje się schronisko dla zwierząt. Idąc dalej obok ogródków działkowych, a następnie drogą wzdłuż nielicznych zabudowań i ponownie przez las, docieramy do ulicy Jagiellońskiej, przy pętli autobusów MPK, która znajduje się przed Szpitalem Chorób Płuc. Tu przy tablicy drogowskazowej i tablicy z siecią szlaków, kończyny wędrówkę.

Najkrótszy z olsztyńskich szlaków zaczyna się przy skrzyżowaniu ulic Bałtyckiej i Leśnej, prowadząc początkowo chodnikiem, następnie ścieżką tuż nad Jeziorem Długim, z malowniczym widokiem na osiedle po jego przeciwnej stronie. W połowie długości jeziora, przy drewnianym moście spinającym jego brzegi, szlak wchodzi do Lasu Miejskiego. Nieopodal znajduje się rezerwat torfowy „Mszar”, ustanowiony w 1907 roku. Przy północnej krawędzi jeziora szlak odchodzi w kierunku pobliskiej ulicy Leśnej. Obok przejścia przez ulicę znajduje się tablica informacyjna z siecią szlaków i drogowskazy. Po przejściu ok. 300 m skręcamy w pra-

▲ Elektrownia wodna na Łynie

SZLAK NIEBIESKI

spacerowy
(dł. 4 km.)

▲ Most łączący brzegi Jeziora Długiego

◀ Osiedle domków Nad Jeziorem Długim

▲► Las Miejski jest ulubionym miejscem spotkań miłośników fantasy

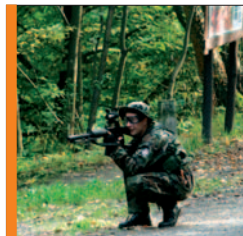
▲ Wysoka Brama

**SZLAK KOPERNIKOWSKI –
– CZERWONY**
(dł. 5,3 km w granicach
administracyjnych Olsztyna)

wo i napotykamy na znaki szlaku czarnego. Szlaki biegną wspólnie ok. 600 m, aż do niewielkiej polany nad zakolem Tyny. Na rozwidleniu dróg szlak czarny odchodzi w prawo, w kierunku Wysokiej Bramy, a niebieski, wzdłuż Tyny, dociera do Mostu Smętka. Dotąd przeszliśmy 3 km. Przy moście znajduje się skrzyżowanie ze szlakiem czerwonym, tablica informacyjna, drogowski i miejsca wymarzone do odpoczynku. Szlak przekracza Tynę na moście i skręca w prawo, wznosząc się stromo jej prawym brzegiem. Na szczycie znajduje się „wioska indiańska” – miejsce zabaw dla dzieci – oraz pomost, z którego roztacza się widok na przełom rzeki. Przy „wiosce indiańskiej” spotykamy znaki szlaku żółtego. Szlaki niebieski i żółty wspólnie prowadzą do Jakubowa. Koniec szlaku znajduje się przy pętli MPK.

Szlak rozpoczyna się w centrum Olsztyna, przy budynku PTTK – obok Wysokiej Bramy, skąd wspólnie ze szlakiem czarnym, przez park poniżej zamku, a następnie pod wiaduktami kolejowymi dociera do granicy Lasu Miejskiego – wzdłuż muru okalającego dawne koszarzy wojskowe. Kilkadziesiąt metrów dalej szlak czarny zbacza w lewo, a czerwony prowadzi dalej wzdłuż Tyny, niekiedy widocznej w głębokim wąwozie.

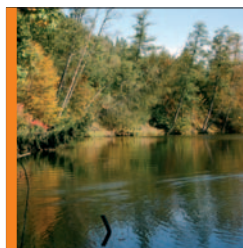
Tuż za dawnym torem saneczkowym schodzącym stromo ku rzece, widoczna jest żelbetonowa kładka spinająca brzegi rzeki na wysokości ulicy Radiowej. Szlak nieco zbacza w lewo i prowadzi do Mostu Smętka (możliwy jest atrakcyjny wariant dojścia do mostu nad samą Tyną, ścieżką zbudowaną przez leśników, jednak w okresie zimy i wczesnej wiosny jej odcinki mogą być niedostępne).

▲ Las przyciąga też fanów paintballa

◀ Niektóre mijane sosny liczą ponad 100 lat

Przy Moście Smętka spotykamy znaki szlaku niebieskiego. Na skrzyżowaniu dróg stoi tablica informacyjna ze schematem wszystkich szlaków oraz tablice drogowskazowe. Tuż za mostem znajduje się miejsce odpoczynku. Następnie szeroką, leśną drogą szlak łagodnie wznosi się i skręca w lewo. Po przejściu ok. 1 km ponownie skręcamy z drogi w lewo, ku drewnianej „warowni” na wysokim, prawym brzegu łąny. Z „warowni” roztacza się widok na malownicze rozlewisko łąny. Widoczne tuż przed nim drewniane pale, sterczące nad powierzchnią wody, to resztki Diabelskiego Mostu, zniszczonego na przełomie lat 50. i 60. ubiegłego stulecia. Wędrując cały czas równoległe do łąny, tuż przed rozlewiskiem rzeki Wadąg, napotykamy na znaki żółtego szlaku, który skręca w prawo wzdłuż tej rzeki, czerwony zaś w lewo, ku widocznej elektrowni wodnej. Pozostawiamy ją po swej lewej stronie, wchodząc ponownie w kompleks leśny. Szlak mija granicę miasta i lasu, prowadząc dalej do Brąswaldu, Lidzbarka Warmińskiego, Fromborka, Elbląga i Torunia.

▲ Rzeka Wadąg

DLA CYKLISTÓW

Z bagażem niezapomnianych przeżyć, jakie dały nam piesze wędrówki po Olsztynie i okolicach, czas przesiąść się na rower. Olsztyn jest miastem szczególnie przyjaznym cyklistom, które opracowało sukcesywnie realizowaną z funduszy miejskich koncepcję komunikacyjnych dróg rowerowych. Obecnie znajduje się tu 12 km wydzielonych, bezpiecznych ścieżek rowerowych biegnących równoległe do najdłuższych olsz-

▲ Spotkanie pod Ratuszem

▲ Ścieżka rowerowa na ul. Sikorskiego

SZLAK ROWEROWY CZARNY

(dl. 24 km)

Trasa szlaku: Olsztyn – Klebark Wielki – Siłice – Patryki – Prejłowo – Gławy – Gąsiorowo

SZLAK ROWEROWY ŻÓŁTY

(dl. 24 km)

Trasa szlaku: Olsztyn – Leńciszówka Zazdrość – Butryny – Nowa Kaletka – Zgniłocha

tyńskich ulic: Bałtyckiej, Wojska Polskiego, Sikorskiego, Synów Pułku i Obrońców Tobruku. Dziś rowerzyści korzystają z pięciu ścieżek, a następne trzy są w przygotowywaniu. Jako że przejażdżka przez miasto dla prawdziwych amatorów ruchu na świeżym powietrzu jest tylko rozgrzewką, proponujemy też dłuższe trasy po ciekawych szlakach rowerowych.

II SZLAKI ROWEROWE OLSZTYNA I OKOLIC

Szlak przebiega przez gminę Purda drogą asfaltową o dobrej nawierzchni Olsztyn–Grzegorzki. Ruch pojazdów na tym odcinku jest umiarkowany. Podjazdy pod wzniesienia są łagodne. Na trasie spotkamy dwa niewielkie kompleksy leśne. Szlak wiedzie m.in. przez Klebark Wielki, wieś nad Jeziorem Klebarskim założoną w 1357 r. Tu urodził się Jan Liszewski (1852–1894), założyciel „Gazety Olsztyńskiej”. Klebarskie zabytki to parafialny kościół neogotycki z lat 1891–92, plebania z pocz. XX w. oraz dwie kapliczki przydrożne. Trasa kończy się w położonym nad jeziorem Gąsiorowie, gdzie możemy zwiedzić Galerię Rzeźby Sakralnej.

Szlak wiedzie m.in. przez Nową Kaletkę, wieś położoną wśród lasów nad jeziorem Gim. W latach 1929–39 istniała tu polska szkoła. W miejscowości i jej pobliżu usytuowane są liczne ośrodki wypoczynkowe. Ciekawostką turystyczną jest urokliwa leśna ścieżka edukacyjna. Trasa kończy się we wsi Zgniłocha, gdzie można rozbić namiot na miejscowym polu biwakowym.

▲ Rodzinny pomysł na weekend

Neogotycki kościół w Klebarku Wielkim ►
nad Jeziorem Klebarskim

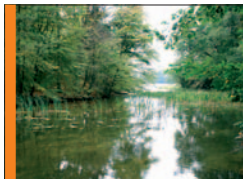
Szlak rozpoczyna się tuż za zwartą zabudową Olsztyna przy ul. Pstrowskiego. Początkowo prowadzi szosą Olsztyn–Szczytno, a następnie drogami polnymi i leśnymi. Przebiega przez Klewki, w pobliżu których położone jest jezioro Linowo. Wieś może poszczycić się ciekawymi zabudawkami: kościołem z XV w., pałacem z 1801 r. oraz XIX-wieczną oficyną. Obok kościoła znajduje się obelisk poświęcony żołnierzom poległym podczas I wojny światowej. Szlak kończy się w Łąjsie, miejscowości letniskowej położonej wśród lasów na przesmyku między jeziorami Łąjskim i Kośno. W pobliżu Łąjsu położony jest rezerwat krajobrazowy „Jezioro Kośno” o pow. ponad 1200 ha obejmujący jezioro wraz z przyległymi lasami. We wsi i jej okolicach znajdują się atrakcyjne pensjonaty i gospodarstwa agroturystyczne.

Początek szlaku usytuowany jest na olsztyńskim Dworcu Zachodnim PKP. Dalej wiedzie koło Zatoki Miłej na jeziorem Ukiel (Krzywym), za hotelem Novotel w kierunku Gietrzwałdu, w którym znajduje się Sanktuarium Maryjne w miejscu objawień Matki Boskiej w 1877 r. Prócz XVI-wiecznej świątyni, w której zobaczymy koronowany cudowny obraz Matki Boskiej, warte uwagi są kapliczki przydrożne z XIX i XX w. oraz księgarnia Andrzeja Samulowskiego z XIX w. Trasa kończy się w Starych Jabłonkach, wsi malowniczo położonej między jeziorami Szeląg Mały i Szeląg Wielki. Dzięki atrakcyjnej lokalizacji miejscowość ściąga wielu gości, którzy do dyspozycji mają szereg hoteli i pensjonatów. W Starych Jabłonkach organizowane są też międzynarodowe turnieje siatkówki plażowej.

SZLAK ROWEROWY CZERWONY I (dł. 21 km)

Trasa szlaku: Olsztyn – Szczęsne – Klewki – Kaborno – Nowa Wieś – Łąjs

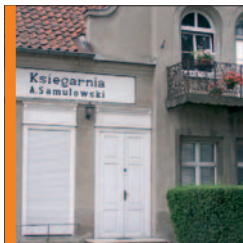
▲ Ujście rzeki Kośnówka z jeziora Kośno

SZLAK ROWEROWY CZERWONY II (dł. 45 km)

Trasa szlaku: Olsztyn – Gronity – Naterki – Sząbruk – Unieszewo – Łąjsy – Gietrzwałd – Woryty – Worliny – Wynki – Kątno – Stare Jabłonki

▲ Karczma Warmińska w Gietrzwałdzie

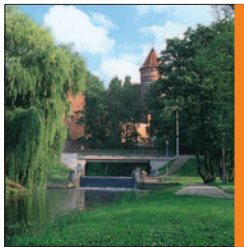
▲ Księgarnia Samulowskiego
w Gietrzwałdzie
◀ Sanktuarium Maryjne w Gietrzwałdzie

INNE TRASY ROWEROWE

TRASA I – (dł. 8 km)
Jakubowo – elektrownia „Tyńa” –
most na tyńie – ul. Bałtycka. Trasa
wiedzie przez Las Miejski, wzdłuż
tyńi i Jeziora Długiego.

TRASA II – (dł. 20 km)
Ratusz – Gutkowo – Łupstych –
Dajtki – Ratusz. Trasa prowadzi
dookoła Jez. Długiego i Jez. Ukiel
(Krzywego).

▲ Most Młyński

Jeśli nadal czują Państwo niedosyt, proponujemy rowerową podróż alternatywnymi trasami. Pokażą one Państwu Olsztyn, którego nie moż-
na zobaczyć z za szyby samochodu...

Trasa rozpoczyna się przy budynku Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych przy al. Wojska Polskiego. Jedziemy ścieżką rowerową biegnącą po lewej stronie szosy Olsztyn–Dobre Miasto. Po drodze mijamy wojenny cmentarz żołnierzy niemieckich powstały w 1915 roku. Jadąc dalej, mijamy leśny parking i na skrzyżowaniu z drogą brukowaną skręcamy w lewo, dojeżdżając do mostu na rzece Wadąg, z którego widać malownicze rozlewisko w miejscu ujścia Wadąga do tyńi. Wspinając się na skarpę w pobliżu mostu, trafiamy na czerwony szlak wiodący wzdłuż tyńi. Po dotarciu do szerokiej drogi skręcamy w lewo i widzimy most na tyńie. Kierując się w lewo, wrócimy do Jakubowa, natomiast mijając most, mamy do wyboru trzy warianty: w lewo – szlak czerwony zaprowadzi nas do Wysokiej Bramy; prosto dojedziemy do ul. Bałtyckiej; skręcając w prawo, trafimy szlakiem niebieskim nad Jezioro Długie. Wybierając wariant „na wprost”, pojedziemy szutrową drogą do Jeziora Długiego i dalej – do ul. Bałtyckiej. Miniemy przedwojenne koszary wojskowe. Dalej możemy wybrać – jadąc pod wiaduktem, dojedziemy do centrum miasta, skręcając w prawo, dojedziemy do Plaży Miejskiej przy jeziorze Ukiel (Krzywym) na ul. Jeziornej.

Wyruszając spod Ratusza, zjeżdżamy z ul. Nowowiejskiego i mijamy Most Młyński na tyńie. Przy stacji PKP Olsztyn Zachodni skręcamy w prawo, dojeżdżamy do ul. Grunwaldzkiej, a następnie, po przejechaniu wiaduktu linii kolejowej Olsztyn–Warszawa, mijamy pierwsze skrzyżowanie, skręcamy w drugą ulicę w prawo (ul. Leśną), biegnącą wzdłuż Jeziora Długiego. Ta droga doprowadzi nas do oczyszczalni ścieków i dalej – do Lasu Miejskiego. Napotykając na skrzyżowanie, skręcamy w lewo. Tą drogą dojedziemy do skrzyżowania z czarnym szlakiem. Tu skręcamy w lewo. Podążając tym szlakiem, dotrzemy na skraj rezerwat „Redykajny”. Poruszamy się jego obrzeżem i skręcamy w prawo. Mijamy po lewej stronie zarastające jezioro i opuszczamy las. Przed nami rozciąga się teraz widok na osiedle Redykajny, wjeżdżamy na ul. Narcyzową. Na ul. Kard. Hozjusza widzimy budynki „Hosianum” – Warmińskiego Wyższego Seminarium Duchownego.

Następnie skręcamy w lewo i jedziemy po szosie ok. 1 km. Przed przejazdem kolejowym skręcamy w prawo w ul. Żbiczą. Dojeżdżamy do wzniesienia, z którego widzimy taflę jeziora Ukiel. Jadąc dalej trafiamy nad jezioro Tyrsko i podążamy wzdłuż jego brzegów. Po prawej stronie znajduje się gospodarstwo agroturystyczne oferujące przejażdżki konne. Wjeżdżamy pod górkę na wiadukt linii kolejowej, z którego rozciąga się piękny widok na Olsztyn i Gutkowo. Skręcamy w kierunku Gutkowa. Na wzniesieniu widać zabytkowy kościół św. Wawrzyńca. Mijamy gutkowski cmentarz, i jedziemy w kierunku Łupstycha. Za przystankiem autobusowym w Łupstychu skręcamy w lewo w polną drogę i mijając stare, drewniane chaty docieramy do lasu. Trafiamy na polanę nad brzegiem jeziora Ukiel. Tu możemy rozpaść ognisko. Dalsza droga prowadzi czarnym szlakiem. Wjeżdżamy na polanę, po lewej stronie widzimy jezioro z plażą, przystanie i ośrodek wypoczynkowy. Jadąc prosto, wyjedziemy na szosę sąsiadującą z lotniskiem. Jesteśmy na osiedlu Dajtki. Dalej poruszamy się czarnym szlakiem wzdłuż plotu, po prawej stronie mijamy były tor motocrossowy. Dalej droga wiedzie wzdłuż Zatoki Miłej jeziora Ukiel. Trafiamy na skrzyżowanie, na którym skręcamy w prawo, a następnie w lewo i chodnikiem dojeżdżamy do „Novotelu”, gdzie szlak się kończy. Stąd warto udać się do centrum miasta i zwiedzić Starówkę. Należy nam się nagroda po 20-kilometrowym rajdzie!

Ruszamy z placu przed olsztyńskim Ratuszem. Ulicami: 11 Listopada, Nowowiejskiego, Konopnickiej docieramy do dworca PKP Olsztyn Zachodni. Skręcamy w prawo, przejeżdżamy pod wiaduktem i wjeżdżamy na ul. Bałtycką. Następnie skręcamy w ul. Jeziorną, przejeżdżamy przez

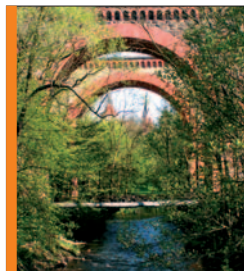

▲ Widok na jezioro Ukiel z Łupstychu

▲ Zatoka Miła

TRASA III – (dl.18 km):
Ratusz – Plaża Miejska – Jezioro Ukiel (Krzywe) – Gutkowo – Łupstych – Dajtki – Plaża Miejska.
Trasa wiedzie dookoła jeziora Ukiel (Krzywego)

▲ Wiadukty kolejowe z XIX wieku

▲ Jedna z przystani nad jeziorem Ukiel

tory kolejowe i skręcamy w prawo. Mijamy restaurację „Przystań”, ośrodek żeglarskie i dojeżdżamy do ul. Dębowej. Stąd skręcamy w prawo, w kierunku osiedla domków jednorodzinnych, znów w prawo, w ul. Kasztanową, a następnie w ul. Grabową. Następnie przez ul. Świerkową jedziemy do końca, skręcamy w ul. Brzozową, która doprowadzi nas do ul. Bałtyckiej, gdzie na wysokości apteki, stoi dom poetki i działaczki warmińskiej Marii Ziętary-Malewskiej. Tu zaczyna się też zielony szlak jej imienia wiodący do Brąszwaldu. Na pobliskim wzgórzu stoi kościół pw. NMP Wspomożycielki Wiernych. Po lewej stronie rozciąga się zatoka jeziora Ukiel. Następnie trasa wiedzie wzdłuż jego brzegów. Koło restauracji w starej kuźni skręcamy w ul. Szpakową, następnie w ul. Poranną i znów dojeżdżamy do ul. Bałtyckiej. Jesteśmy blisko stojącego w centrum Gutkowa kościoła pw. św. Wawrzyńca. Za kościołem skręcamy w lewo i czarnym szlakiem jedziemy w kierunku Łupstycha. Podążając w kierunku zachodnim od przystanku autobusowego w Łupstychu, na wzgórzu natkniemy się na ślady grodziska. Trasę można zakończyć na Plaży Miejskiej, zamykając tym samym koło wokół jeziora Ukiel.

II „SKOŁOWANI” PASJONACI

Więcej:

- Stowarzyszenie Centrum Turystyki Aktywnej „Kołodrom” www.jadenietankuje.pl/kolo/index.php

Od roku 2000 rozwój turystyki i komunikacji rowerowej w mieście przeżnie i z pasją wspiera olsztyńskie Stowarzyszenie Centrum Turystyki Aktywnej „Kołodrom”, które organizuje rajdy rowerowe po trasach prowadzących przez najciekawsze miejsca Olsztyna i jego okolice. Tradycją stały się „Ratuszowe Rajdy Rowerowe”, które na trwałe wpisały się w kalendarz turystycz-

Kołodrom skupia osoby w różnym wieku ▲►

nych imprez naszego miasta i cieszą się rosnącą popularnością nie tylko wśród jego mieszkańców, ale także coraz większego grona gości spoza Olsztyna. Rajdy mają charakter rodzinny i rekreacyjny. Na zakończenie większości „kołodromowych” imprez organizowane jest ognisko z pieczeniem kielbasek oraz różne konkursy i zabawy, w których nagrodami są koszulki, książki oraz akcesoria rowerowe. Każdy może wziąć udział w bezpłatnych konkursach i imprezach. Warunkiem uczestnictwa jest sprawny rower i dobry humor!

II WYPRAWY (TROCHĘ) DALSZE

Wytrwałym wędrowcom polecamy dłuższe wyprawy po drogach wpisujących Olsztyn w kontekst nie tylko historii regionu i Polski, ale też tradycji europejskiej. Niezapomniane przeżycia gwarantowane!

Świetnie nadaje się jako uzupełnienie propozycji szlaków rowerowych, ale w tę niezwykłą, 55-kilometrową podróż możemy wybrać się też samochodem, albo poszczególne jego odcinki przemierzyć autobusem lub pociągiem. Wiedzie przez warmińskie, pięknie położone wsie, w których przed II wojną światową działały polskie szkoły.

Trasa łączy miejscowości należące do Stowarzyszenia Gmin „Polskie Zamki Gotyckie”. Szlak jest godny polecenia nie tylko ze względu na efektowne zabytki średniowiecznej architektury obronnej, lecz także ze względu na to, co się w nich dzieje. A dzieje się bardzo wiele – biesiady, turnieje rycerskie, wystawy, konferencje i noclegi w średniowiecznych wnętrzach.

▲ Na zakończenie większości „kołodromowych” imprez organizowane jest ognisko z pieczeniem kielbasek...

SZLAK SZKÓŁ POLSKICH

Trasa: Jaroty – Bartąg – Gąglawki – Dorotowo – Majdy – Kręsk – Barwiny – Unieszewo – Sząbruk – Nagłady – Gietrzwałd – Woryty – Rentyny – Wrzesina – Porbady – Godki – Węgajty – Jonkowo – Mątki – Kajny – Brąszwald.

SZLAK ZAMKÓW GOTYCKICH

na Warmii i Mazurach przebiega przez Ostródę – Nidzicę – Olsztyn – Lidzbark Warmiński – Kętrzyn – Ryn.

**POLSKIE
ZAMKI
GOTYCKIE**

SZLAK JAKUBOWY (Droga św. Jakuba)

Czy wiesz że?

■ Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK w Olsztynie jest najstarszą organizacją turystyczną w województwie warmińsko-mazurskim (istnieje od 20 maja 1946 r.).

■ Tak jak w całej Europie, znakiem Szlaku Świętego Jakuba, jest muszla – atrybut św. Jakuba patrona Olsztyna i jednocześnie element olsztyńskiej flagi.

Więcej:

■ Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK, ul. Staromiejska 1, tel. 089 527 36 65
www.mazury.pttk.pl

Po wizycie Jana Pawła II w Santiago de Compostela w 1982 r., gdzie spoczywa św. Jakub (również patron Olsztyna), Rada Europy uznała Drogę św. Jakuba za pierwszą europejską drogę o znaczeniu dla kultury kontynentu i zaapelowała o odtwarzanie i utrzymanie dawnych szlaków pątniczych. Olsztyński odcinek Drogi św. Jakuba został otwarty 25 lipca 2006 r. – w dniu, w którym przypada wspomnienie patrona stolicy Warmii i Mazur. Droga wiedzie z bazyliki katedralnej św. Jakuba, a kończy się w kościele pw. św. Jakuba w Toruniu. Rozpoczynający się w Olsztynie szlak wpisuje się w ogólnoeuropejską sieć szlaków pątniczych prowadzących do Santiago de Compostela w Hiszpanii. Droga św. Jakuba przeznaczona jest dla pątników indywidualnych lub małych grup, bez względu na wyznanie i narodowość, chcących doświadczyć ciszy i duchowej przemiany. Do ich dyspozycji są nie tylko znajdujące się po drodze kościoły i kaplice, ale także miejsca noclegowe w budynkach parafialnych i gospodarstwach agroturystycznych.

W SIODLE

Wizyta w Olsztynie może być wyśmienitą okazją do rozpoczęcia swojej przygody z końmi. Wiele położonych w samym Olsztynie oraz jego okolicach stadnin i ośrodków jeździeckich kusi gości możliwością bezpośredniego kontaktu z tymi wspaniałymi zwierzętami. Początkujący mogą stawiać tu swoje pierwsze kroki w jeździe konnej pod okiem doświadczonych fachow-

Konna przejażdżka nad jeziorem ►

ców, bardziej zaawansowani mogą spróbować konnych rajdów w terenie – w lesie i nad brzegami jezior oraz skoków przez przeszkody. Atrakcyjne położenie olsztyńskich ośrodków jeździeckich sprawia, że jazda konna staje się tutaj niezapomnianym przeżyciem. Gospodarze większości ośrodków jeździeckich proponują też przejażdżki bryczką, wozami warmińskimi, a zimą – kuligi. Po dniu pełnym wrażeń, na zgłodniałych jeźdźców czekają wspańnięte przysmaki, w tym dania kuchni warmińskiej oraz możliwość wyśmienitej zabawy przy dźwiękach warmińskiej muzyki.

■ **Stajnia Janczary** to miejsce aktywnego wypoczynku dla entuzjastów jazdy konnej, ale też wędkarstwa i grzybobrań. Stajnia poleca m.in. biesiady, rajdy konne nad jeziorem i w pobliskich lasach.

■ **Stajnia Janusza Kojrysa** oferuje nie tylko jazdę konną, ale także przejażdżki bryczką, kuligi, ogniska i inne atrakcje – imprezy folklorystyczne i szkółki jeździeckie. Stadnina zaprasza zimą gości na kulig staropolski, wiosną – majówkę, jesienią – „polowanie na lisa”, a przez cały rok na Wesele Chłopskie.

■ **Ośrodek Jeździectwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego** wykorzystywany jest nie tylko do celów dydaktycznych, lecz również rekreacyjnych. Pod okiem fachowców jazdę konną mogą ćwiczyć tu zarówno wytrawni jeźdźcy, jak i ci, którzy w tym sporcie stawiają pierwsze kroki. W przypadku złych warunków atmosferycznych do dyspozycji jest kryta ujeżdżalnia.

WIĘCEJ: Barczewko 80,
tel. 089 514 82 22,
www.janczary.pl

WIĘCEJ: Olsztyn,
ul. Wędkarska 93,
tel. 089 523 88 02,
e-mail: kojrys@silesianet.pl

WIĘCEJ: Olsztyn,
ul. Prawocheńskiego 2,
tel. 089 523 33 96,
www.uwm.edu.pl/konie

◀ Olsztyńskie stadniny zachowują lokalne tradycje

WIĘCEJ: Olsztyn, ul. Hozjusza 14a,
tel. 089 523 84 61,
www.marengo.mazury.pl

■ **Stajnia Marengo** położona jest wśród pięknych lasów i jezior zaledwie 6 km od centrum Olsztyna. W swojej ofercie ma występy grup folklorystycznych, przejażdżki wozami po okolicy i przepyszne dania staropolskiej kuchni.

WIĘCEJ: Wrzesina 63,
tel. 089 512 80 55,
www.pantadeusz.pl

■ **Gospodarstwo agroturystyczne „Pan Tadeusz”.** To zagubione w lesie miejsce jest oddalone 16 km od Olsztyna przy trasie Olsztyn–Morąg. Są tu konie dla początkujących i wierzchowce dla bardziej zaawansowanych jeźdźców.

WIĘCEJ: Bukwałd 49,
tel. 089 514 07 09,
www.strusiolandia.olsztyn.pl

■ **Ferma Strusi Afrykańskich „Strusiolandia”.** Wizyta w tym miejscu to ciekawy i oryginalny sposób na spędzenie wolnego czasu. Oprócz wspomnianych strusi, można tu obejrzeć inne ciekawe zwierzęta hodowane na fermie, a także odbyć przejażdżkę zaprzęgiem po okolicy. Zimą organizowane są kuligi. Na miejscu można spróbować potraw z mięsa strusia i jajecznicy ze strusiego jaja.

Czy wiesz, że?

■ „Majzłowac” w gwarze jezdzieckiej oznacza „przesuwać wędzidło w pysku konia”, a „wagon” to określenie bardzo okazałej przeszkody o dużej wysokości i szerokości.

I Z RAKIETĄ TENISOWĄ

Planując urlop czy weekend w Olsztynie, nie można zapomnieć o zabraniu ze sobą rakiety tenisowej. Miasto może pochwalić się pięcioma zespołami kortów, głównie o nawierzchni ziemnej (ceglanej). Partnerów chętnych do rozegrania interesującego meczu mogą Państwo spotkać na pięciu olsztyńskich kortach: TKKF „Skanda”, Zespole kortów tenisowych w Jakubowie i Kortowie, Olsztyńskim Klubie Tenisowym oraz Kortach Centrum Tenisowego.

- TKKF „Skanda”
ul. Wyszyńskiego 12,
tel. 089 533 02 15
- Zespół kortów tenisowych w Jakubowie,
tel. 602 339 784.
- Zespół kortów tenisowych w Kortowie, Fundacja „Żak”,
tel. 089 523 48 58.
- Olsztyński Klub Tenisowy „Jodłowa”, ul. Jodłowa,
tel. 602 755 773.
- Korty Centrum Tenisowego ul. Kanafojskiego 1,
tel. 501 75 11 19.

Z KIJEM GOLFOWYM

Golf jest sportem dla wszystkich. Można się o tym przekonać, odwiedzając Mazury Golf & Country Club w Naterkach – znany w Polsce ośrodek golfowy, który oferuje swoim gościom najlepsze warunki do nauki i gry w golf oraz wypoczynku. Ośrodek zapewnia przyjemność gry na mistrzowskim 18-dółkowym polu golfowym, zaprojektowanym przez najstarszą firmę architektów golfowych na świecie, dostosowanym do umiejętności graczy początkujących i zawodowców. Klub organizuje także zawody.

WIĘCEJ:
Naterki, ul. Golfowa 20a,
tel. 089 513 15 40,
www.mazurygolf.pl

DARZ BÓR!

Lasy okalające Olsztyn są bogate w zwierzynę łowną. Tereny gospodarowane przez miejscowe koła łowieckie są dostępne także dla przyjezdnych myśliwych. Łowiectwo na Warmii i Mazurach, podobnie jak w całym kraju, opiera się na prowadzeniu przemyślanej gospodarki zasobami, a także działalności proekologicznej, jak budowa paśników, ambon, uprawianiu roślin na paszę, hodowli i dokarmianiu zwierzyny. Dlatego piękne podolsztyńskie lasy zadziwiają swym naturalnym bogactwem. Spotkamy tu w zasadzie wszystkie gatunki zwierząt łownych. Okoliczne koła łowieckie, prócz podstawowej działalności, często organizują zawody strzeleckie. Pamiętać należy jednak, że oferta kierowana jest wyłącznie do myśliwych – członków Polskiego Związku Łowieckiego lub myśliwych zza granicy posiadających stosowne zezwolenia.

Więcej:

- Biuro Polowań „Diana”
– Polski Związek Łowiecki
Olsztyn, ul. 11 Listopada 4,
tel. 089 527 24 07
- Biuro Polowań „Mazury”
Olsztyn, ul. Kościuszki 46/48,
tel. 089 527 30 42
- Biuro Polowań „Las Olsztyn”
Olsztyn, ul. Lubelska 35,
tel. 089 533 75 82

Na wodzie

OLSZTYN MA OCZY NIEBIESKIE...

Błękitnymi żrenicami Olsztyna są jego jeziora. W obrębie miasta znajduje się aż osiem dużych jezior, zajmujących w sumie powierzchnię 738 ha i kilka mniejszych – w sumie 11 akwenów. Duże zbiorniki posiadają infrastrukturę pozwalającą na plażowanie i aktywny wypoczynek. Atrakcyjnie zlokalizowane kąpielisko i rozbudowaną infrastrukturę turystyczną ma jezioro Ukiel i latem właśnie to ono przyciąga najwięcej plażowiczów. Również przylegające do miasteczka akademickiego Jezioro Kortowskie i położone w dużej części nad lasem jezioro Skanda posiadają dobre warunki do kąpieli wodnych i słonecznych. Każde z olsztyńskich jezior posiada swój niepowtarzalny klimat i historię:

■ **Jezioro Ukiel** (Krzywe) o powierzchni 412 ha jest największym jeziorem w Olsztynie. Położone jest w północno-zachodniej części miasta, pomiędzy osiedlami Dajtki, Gutkowo i Likusy. W pobliżu znajdują się ośrodki wypoczynkowe, restauracje, przystanie wodne oraz plaża miejska. Jest to najbezpieczniejsza plaża w Olsztynie, na której przez cały sezon bezpieczeństwo zapewniają ratownicy.

■ **Jezioro Kortowskie** (pow. 95,5 ha) jest jedną z największych atrakcji Kortowa, akademickiego miasteczka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Plaża oraz park i las tworzą zupełnie niepowtarzalne miejsce. Ciepłe wiosenne i letnie wieczory nad jeziorem dostarczają niezapomnianych wrażeń. W pobliskiej przystani działa wypożyczalnia sprzętu wodnego.

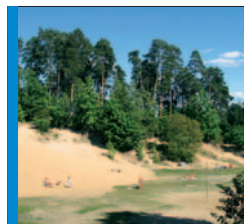
■ **Jezioro Długie** (pow. 27 ha) położone jest w zachodniej części Olsztyna na terenie osiedla Nad Jeziorem Długim. Wzdłuż brzegu jeziora utworzono trasę spacerową. W najwęższym miejscu brzegi akwenu połączono drewnianym mostem. Jezioro jest w okresie intensywnej rewitalizacji, jeśli jednak chcemy korzystać tylko z dobrodziejstw słońca, to nic nie stoi na przeszkodzie, aby się poopalać, a kiedy słońce schowa się za chmurami, odbyć spacer lasem aż do parków w okolicach Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych.

■ **Jezioro Skanda** (pow. 52 ha) znajduje się na obrzeżach Olsztyna, a dokładniej w okolicach Osiedla Mazurskiego. Trafimy tu, jadąc z Olsztyna w kierunku Szczytna. Położona na brzegu piaszczysta plaża oraz las tworzą zupełnie wyjątkowe miejsce do wypoczynku.

■ **Jezioro Track** (lub Trackie) zajmujące 53 ha, położone jest w okolicach osiedla Zielona Góra, przy północno-wschodnich krańcach miasta. Jest to hydrologicznie zamknięty zbiornik, który powstał na skutek zalania łąk wodą z ujęć melioracyjnych. Ma wydłużony kształt, z półokrągłą zatoką na środku północno-wschodniego brzegu.

▲ Jezioro Kortowskie

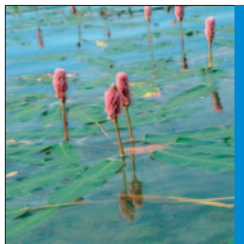
▲ Jezioro Skanda z największą piaskownicą

◀ ▲ Plaża Miejska nad jeziorem Ukiele (Krzywym) – największe olsztyńskie kąpielisko

▲ Jezioro Podkówka

▲ Piękna flora olsztyńskich jezior

▲ Jezioro Czarne

■ **Jezioro Podkówka** leży w okolicach osiedla Likusy. Nazwa tego niewielkiego jeziora, o powierzchni zaledwie 7 ha, wzięła się od jego kształtu. Jezioro to nazywane jest też Kopytkiem lub Siginkiem. Nie ma żadnych połączeń wodnych, ale za to jest cenione przez wędkarzy.

■ **Jezioro Redykajny** położone jest w północnej części Olsztyna, w pobliżu dawnej wsi Gutkowo (dziś osiedle Olsztyna), zajmuje około 30 ha. Jezioro jest zasobne w ryby. Jego brzegi są zalesione, miejscami wysokie i strome. Warto je zobaczyć z łódki!

■ **Jezioro Sukiel** o pow. 21 ha, znajduje się na osiedlu Likusy. Zbiornik otoczony jest na północnym wschodzie przez zabudowania, a na południu i wschodzie przez nieużytki i lasy. Akwen jest ceniony przez wędkarzy.

■ **Jezioro Żbik** (lub Tyrskie) leży między osiedlami Gutkowo i Likusy. Ma około 19,5 ha powierzchni. Jest to malowniczy, zamknięty zbiornik o wydłużonym kształcie. Jezioro cechuje wysokie i dość strome obrzeże, nieco tylko łagodniejsze od strony wschodniej.

■ **Jezioro Starodworskie** to niewielki (zaledwie 6 ha), lecz bardzo ciekawy akwen. Z racji położenia na terenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, od lat stanowi zbiornik doświadczalny, w którym przeprowadzane są badania nad nowatorskimi metodami rekultywacji jezior.

■ **Jezioro Czarne** to malutkie jeziorko (1,3 ha) na terenie osiedla Nad Jeziorem Długim, niedaleko Plaży Miejskiej. Warto je zobaczyć np. po drodze na nieodległe boisko piłkarskie, gdzie można spotkać chętnych do rozegrania meczu.

Jezioro Starodworskie ►

W KĄPIELÓWKACH I BIKINI

Lato można uważać za stracone, jeśli będąc w Olsztynie choć raz nie wykapiemy się w jeziorze. Największym i najbardziej znanym olsztyńskim kąpieliskiem jest Plaża Miejska nad jeziorem Ukiel. Tutaj możemy dojechać autobusami komunikacji miejskiej nr 1, 6 i 11. Plaża Miejska oferuje: wypożyczalnię sprzętu (kajaki, rowery wodne, łodzie wiosłowe, łodzie żaglowe), możliwość wynajęcia motorówki ze sternikiem, zjeżdżalnię, 6 boisk do siatkówki plażowej, boisko do koszykówki, boisko do piłki nożnej plażowej, małą gastronomię.

Gdy pogoda nie dopisuje, polecamy spacer po molo, obejrzenie zachodu słońca albo przekąskę w pobliskiej restauracji „Przystań”, zza okien której rozciąga się piękny widok na jezioro. Atrakcją są też spacerowe rejsy po jeziorze statkiem „Cyranka”, które odbywają się od 15 maja do 15 września.

Jeśli ktoś ceni sobie plażowanie w bardziej ustronnych miejscach, polecamy pozostałe olsztyńskie kąpieliska:

- nad Jeziorem Kortowskim wraz z wypożyczalnią sprzętu wodnego (tel. 089 523 42 11)
- nad jeziorem Podkówka – nad jeziorem Redykajny – nad jeziorem Skanda – nad jeziorem Żbik (Tyrske).

Kąpieliska na tych plażach są monitorowane przez sanepid.

Czy wiesz, że?

■ W drugiej połowie XIX w. osuszono kilka olsztyńskich jezior, w tym jezioro Fajferek, nad którym w 1845 roku Zarząd Miejski otworzył kąpielisko.

■ Plaża Miejska ma 74 lata.

Więcej:

- Plaża Miejska, ul. Jeziorna 8, tel. 089 527 22 82
- Rejsy statkiem „Cyranka”, ul. Jeziorna 4, tel. 089 535 37 22 lub 603 855 447

POD ŻAGLAMI

Przystań wodne:

- Przystań „Warmia”,
ul. Żeglarska 7
tel. 089 527 64 25
- Harcerska Stanica Wodna
„Bryza”, ul. Jodłowa 9b,
tel. 089 527 00 30
- Przystań kajakowa OSiR
„OKS”, ul. Jodłowa 9a,
tel. 089 527 01 42
- Przystań OSiR „Słoneczna
Polana”, Olsztyn, ul. Lotnicza 1,
tel. 089 527 12 03

Olsztyn coraz śmielej konkuruje z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi oraz żeglarskimi szlakami Mazur Zachodnich i coraz więcej miłośników żagli, nie tylko początkujących, decyduje się spędzić urlop na wodach jeziora Ukiel i Jeziora Kortowskiego. Na obu akwenach prężnie działają kluby żeglarskie posiadające własne przystanie. Mamy tu możliwość wypożyczenia jachtów i żaglówek oraz nauki żeglarskiego rzemiosła.

Olsztyńskie jeziora są miejscem wielu imprez i zawodów żeglarskich przyciągających gości z całej Polski oraz zza granicy. Od kilku lat na jeziorze Ukiel na początku każdego sezonu turystycznego odbywają się Żeglarskie Mistrzostwa Polski Branży Turystycznej o „Muszlę św. Jakuba”. Wydarzenie to co roku spotyka się z olbrzymim zainteresowaniem nie tylko środowisk zawodowo związanych z organizacją ruchu turystycznego. Zaangażowanie zawodników oraz profesjonalizm organizacyjny przyczyniły się do umieszczenia regat w oficjalnym kalendarzu imprez Polskiego Związku Żeglarskiego. Zawodom towarzyszą liczne imprezy – koncerty, pokazy ratownictwa, pokazy sztucznych ogni i stoiska gastronomiczne. Organizatorem regat jest olsztyński Urząd Miasta i Polska Izba Turystyki.

Także na jeziorze Ukiel organizowane są zawody Pucharu Świata w olimpijskiej klasie 49-er – BPH TFI Olympic Cup. Na regaty przyjeżdżają załogi z czołówki rankingu ISAF-u, co potwierdza ich wysoką rangę w świecie żeglarskim i ich stałe miejsce w międzynarodowym kalendarzu. Na

zawody co roku przyjeżdżają m.in. żeglarze z Danii, Wielkiej Brytanii, Austrii, Rosji, Ukrainy i Norwegii. Regaty BPH TFI Olympic Cup, oprócz czysto sportowego widowiska, mają jeszcze inny wymiar – to świetna promocja tego pięknego sportu i wizytówka miasta.

Jeśli już zaraził się żeglarstwem, warto pogłębiać zdobytą wiedzę i doskonalić swoje umiejętności. Warmińsko-Mazurski Okręgowy Związek Żeglarski koordynuje organizację kursów i egzaminów na patent żeglarza jachtowego i sternika jachtowego. Z takim dokumentem zdobytym w Olsztynie możemy śmiało ruszać ku nowym żeglarskim wyzwaniom!

Północno-Wschodni Okręgowy Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego w Olsztynie przygotował natomiast ofertę dla osób, które także kochają wodę, ale cenią sobie przede wszystkim szybkość. Stowarzyszenie zrzesza kluby zajmujące się motorowodniactwem we wszystkich jego odmianach: sportowej, turystycznej i rekreacyjnej. Tu dowiemy się, jak bezpiecznie uprawiać ten sport, a swoją wiedzę potwierdzić zdobyciem patentu sternika motorowodnego, starszego sternika motorowodnego, czy uzyskaniem licencji na holowanie narciarza wodnego.

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe zaprasza z kolei na kursy młodszego ratownika WOPR i ratownika WOPR. Jest to świetna propozycja nie tylko dla osób chcących spędzić wakacje jako ratownicy strzegący bezpieczeństwa na kąpieliskach, ale też dla wszystkich tych, którzy planując urlop nad wodą, chcą być przygotowani na wszelkie nieoczekiwane zdarzenia.

Przystań wodne:

■ **Przystań Kortowska**,
ul. Heweliusza 28,
tel. 089 523 42 12 w. 27
www.przystan.olsztyn.pl

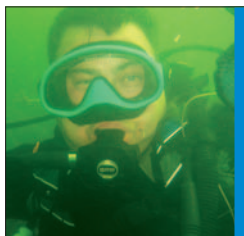
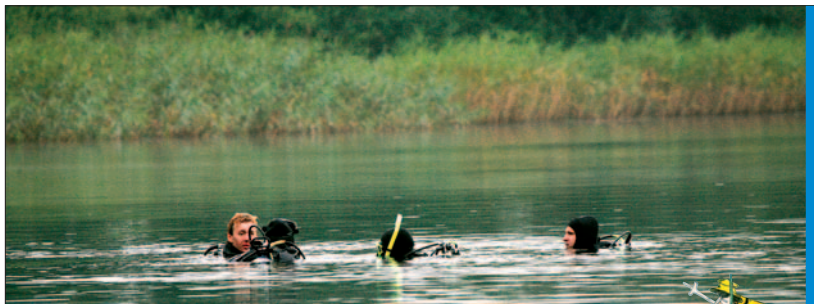
■ **Przystań Sekcji Żeglarstwa Regatowego AZS**,
ul. Oczapowskiego 12,
tel. 089 523 35 72

Więcej dowiesz się tu:

■ Warmińsko-Mazurski Okręgowy Związek Żeglarski,
ul. Kołobrzeka 1, p. 2,
tel. 089 527 46 01,
www.wmozz.pl

■ Północno-Wschodni Okręgowy Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego,
Olsztyn, ul. Żeglarska 7,
tel./fax 089 527 64 25,
www.pwozmwinw.olsztyn.pl

■ Biuro WOPR Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
Olsztyn, ul. Niepodległości 16,
tel. 089 527 48 14,
www.wopr-wm.olsztyn.pl

W AKWALUNGU

Jeśli natomiast zapagniemy zobaczyć, co się kryje pod powierzchnią olsztyńskich jezior – nic nie stoi na przeszkodzie! W Olsztynie prężnie działają kluby pletwonurków, dla których nurkowanie to wielka przygoda i pomysł na całe życie. Nawet krótkie przeszkolenie pod okiem doświadczonego instruktora pozwala na przeniesienie się w zupełnie inny świat. Szkolenia prowadzone są dla początkujących śmialków, a także dla pletwonurków zaawansowanych. Poradę, jak uprawiać ten sport, otrzymają w Olsztynie osoby niepełnosprawne. Kursy organizowane są indywidualnie lub w małych grupach. Zajęcia składają się z wykładów, zajęć na basenie w wodzie otwartej. Nowicjusze mogą liczyć na wypożyczenie sprzętu na czas szkolenia, a także na poradę przy zakupie własnego.

Więcej dowiesz się tu:

- „Aquamania” Szkoła Nurkowania, ul. Dąbrowszcza-ków 5/1, Olsztyn
tel. 089 527 35 90,
www.aquamania.pl
- Akademicki Klub Pletwonurków „Skorpena”,
ul. Kanafojskiego 3 (DS. nr 1)
www.skorpena.olsztyn.pl
- „Scuba Discovery” – Szkoła Nurkowania, ul. Górna 9,
tel. 501 596 193
www.scubadiscovery.pl
- Warmińsko-Mazurskie Centrum Nurkowe, ul. Kościuszki 30/2,
Olsztyn, tel. 089 527 76 28
www.nurkowanie-kolakowski.pl

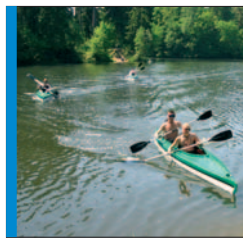
W KAJAKU

Przez Olsztyn przepływają trzy rzeki: Łyna, Wadąg i mała Kortówka. Największa z nich – Łyna, wypływa niedaleko miejscowości o tej samej nazwie i przepływa przez Pojezierze Olsztyńskie i Nizinę Sępopolską. Jej polski odcinek liczy 190 km, wpada do większej Pregoly już na terenie Obwodu Kaliningradzkiego. Przecinając Olsztyn, tworzy urokliwe zakola, które sąsiadują m.in. ze Starym Miastem. W kierunku północnym od Olsztyna rzeka przepływa m.in. przez Dobre Miasto, Lidzbark Warmiński i Bartoszyce.

W Olsztynie z Łyną łączą się dwie mniejsze rzeki, z których na szczególną uwagę zasługuje Wadąg. Rzeka ta jako Kanał Dymerski bierze swój początek na południowy wschód od Biskupca i przepływa przez jeziora Krakusy, Dadaj, Tumiańskie, Pisz i Wadąg. Całkowita długość tego ciekłu to 68 km.

Kortówka, której nazwa pochodzi od osiedla Kortowo, to z kolei niewielka rzeczka biorąca swój początek w jeziorze Ukiel. Mimo że rzeka nie jest okazała, odgrywa jednak dużą rolę w badaniach nad metodami rekultywacji jezior.

Olsztyńskie rzeki ze względu na swój niepowtarzalny charakter są cenione przez kajakarzy. Od maja do września, organizowane są spływy kajakowe „**Łyna przez Olsztyn**”. Trasa jest łatwa i nadaje się nawet dla początkujących kajakarzy. Spływ rozpoczyna się pod zamkiem olsztyńskim, na łące przy restauracji „Nad Wodospadem”. Trzykilometrowa trasa wie-

▲ Rozlewisko Łyny

▲ Zbiórka przed spływem

◀ ▲ Łyna zachęca kajakarzy spokojnym nurtem i pięknymi widokami

Więcej:

- Wydział Kultury, Promocji i Turystyki Urzędu Miasta Olsztyn, tel. 089 534 99 11 www.um.olsztyn.pl
- Biuro Turystyczno-Usługowe Szarpie Travel, tel. 089 527 47 67
- Mazury Camping 173 Dywity, Dywity, ul. Barczewskiego 47, tel. 089 512 06 46, www.dywity.com.pl

▲ Camping w Dywitach

▼ Niezapomnianych wrażeń miłośnikom kajakarstwa dostarczy również spływ jeziorem Ukiel

dzie przez malowniczy przełom tyny w Lesie Miejskim. Celem spływu jest malownicze rozlewisko, gdzie tyna łączy się z Wadagiem. Podróż trwa ok. 1,5 godziny i kończy się wspólnym grillem. Kajaki czekają na chętnych w miejscu rozpoczęcia imprezy i nie trzeba troszczyć się o ich transport, zostawia się je po dopłynięciu do celu. Stamtąd, po wspólnym posiłku, organizatorzy zapewniają powrót autobusem do centrum miasta. Dodatkowe informacje na temat spływu uzyskamy, kontaktując się z biurem „Szarpie Travel”.

Godny polecenia jest również **spływ tyną do Campingu 173 w podolsztyńskich Dywitach**. Bardzo atrakcyjny i najpopularniejszy jego wariant to trasa o długości około 8 km, którą możemy przebyć w 2 do 2,5 godziny. Spływ rozpoczyna się o umówionej godzinie koło zamku w Olsztynie. Trasa wiedzie doliną tyny, stanowiącą część Lasu Miejskiego. Spokojny nurt rzeki urozmaicony jest bardziej szybkimi odcinkami. Po około godzinie od startu dopływa się do elektrowni wodnej. Za nią rzeka jest coraz szersza, a prąd prawie niewyczuwalny. Po przepłynięciu pod mostem, koło wsi Redykajny trafiamy na rozlewisko sięgające ponad 200 m szerokości. Po krótkiej chwili jesteśmy już na campingu, gdzie możemy się posilić kielbaską upieczoną przy ognisku lub w kominku. Spływ można tu zakończyć lub zostać na nocleg w domku lub namiocie rozbitym na campingu, a rano popłynąć dalej na północ. Organizatorem spływu jest Mazury Camping 173 Dywity.

NA RYBY!

Skoro „Olsztyn wodą stoi”, nic dziwnego, że miasto jest atrakcyjnym miejscem również dla wędkarzy. Pasjonaci wędkowania mają do dyspozycji duży wybór łowisk i mogą liczyć na połów zróżnicowanych gatunkowo ryb. Świetne miejsca znajdują tu zarówno wędkarze spławikowi, jak też fani spinningu. Część jezior, jak też obie większe rzeki – Łyna i Wąda, zarządzane są przez Polski Związek Wędkarski (wśród jezior są to: Podkówek, Ukiel, Długie i Kortowskie). W wodach tych przeważają popularne gatunki ryb: leszcze, płocie, liny, węgorze, karpie oraz sieje, na rzekach dodatkowo można trafić na klenia, suma i brzanę. Oczywiście olsztyńskie wody bogate są też w drapieżniki – szczupaki i okonie. Nierzadko wędkarze przynoszą z połowu także sandacze, wyłowione głównie z Łyny i jeziora Długiego. W Łynie występuje także spora populacja miętusa i bolenia. Miejscowe koła wędkarskie często organizują otwarte zawody, w których można wykazać się swoimi umiejętnościami.

Coraz większą popularnością cieszą się także łowiska komercyjne, usytuowane przy podmiejskich gospodarstwach agroturystycznych, a także przy pobliskich stawach hodowlanych. Olsztyn oferuje wędkarzom szereg sklepów ze sprzętem wędkarskim oraz sztucznymi i naturalnymi przynętami. Życzymy połamania kija!

Więcej dowiesz się tu:

- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie, ul. Bałtycka 2, tel. 089 527 34 60

▲ Szczupak w trzinach

W powietrzu

Wszystko, co zobaczyliśmy dotąd, warto obejrzeć raz jeszcze z lotu ptaka – bądź w roli pasażera samolotu, bądź w roli jego pilota, jak też pilota szybowca czy paralotni. Dla odważnych istnieje opcja podziwiania miasta podczas samodzielnego lotu ze spadochronem. Licencję na podobój przestworzy nad Olsztynem ma Aeroklub Warmińsko-Mazurski, z siedzibą na lotnisku w Dajtkach.

Czy wiesz, że?

- Pierwszy samolot wylądował na łące koło Dajtek 18 czerwca 1910 roku.
- 20 tys. marek uzbierali mieszkańcy Olsztyna na zbudowanie samolotu w 1912 r. Nadano mu imię „Allenstein”

ZA STERAMI

Olsztyński Aeroklub jest aktualnie najnowocześniejszym klubem zrzeszającym sympatyków awiacji w Polsce. Klub oferuje wiele atrakcji, od wycieczkowych lotów nad Olsztynem po kursy, po ukończeniu których każdy będzie mógł samodzielnie wznieść się w powietrze.

Na dokonanie tego jest wiele sposobów. Paralotniarstwo to jedna z najtańszych oraz najłatwiej dostępnych form realizacji pasji lotniczych, której spróbować może prawie każdy. Instruktorzy dołożą wszelkich starań, abyście Państwo uprawiali ten sport w sposób bezpieczny.

Prawie każdy może wziąć też udział w kursie na pilota szybowcowego. Przyszły pilot powinien mieć skończone 18 lat, dobry stan zdrowia i – chyba najważniejsze – dużo chęci oraz samozaparcia.

Aeroklub jest także jedyną drogą do zdobycia licencji pilota samolotu turystycznego. Program do jej uzyskania wymaga 50 godzin lotu (z instruktorem i samodzielnie). Jednak o wiele taniej jest wyszkolić się na szybowcach i mając II kl. szybowcową dopiero rozpocząć szkolenie samolotowe. Warto podjąć ten wysiłek, bo jak mawia poeta: „Latanie to przywilej oglądania Ziemi oczyma Boga”.

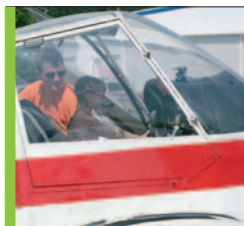
JAK PTAKI

Dla osób lubiących przyływ świeżej adrenaliny polecamy naukę skoków spadochronowych. Skoki to przede wszystkim zabawa, ale też sposób na życie i wielka przygoda. Program szkolenia obejmuje 18 godzin zajęć teoretycznych, zajęcia praktyczne ze spadochronami i w samolocie, trening sprawnościowy na ziemi, oraz 3 skoki ze spadochronem z wysokości 800–1000 m. Od uczestników kursów wymagane jest ukończenie 16 lat, pozytywne przejście badań lekarskich u lekarza orzecznika lub w jednym z certyfikowanych ośrodków medycyny lotniczej, posiadanie ubezpieczenia, dużo chęci, humoru, cierpliwości, trochę wolnego czasu no i... odwagi!).

Więcej:

- Aeroklub Warmińsko-Mazurski, ul. Sielska 34, tel. 089 527 52 40, www.aeroklub.olsztyn.pl

▲ Samo zajęcie miejsca za sterami samolotu budzi niezwykle emocje

▲ Aeroklub Warmińsko-Mazurski umożliwia eksplorację podniebnych przestworzy w szybowcu i na motolotni

◀ Skoki spadochronowe to coś w sam raz dla amatorów adrenaliny

Jak dojechać do Olsztyna?

SAMOCHEDEM

Olsztyn zachęca do odwiedzin m.in. przez łatwy dojazd samochodem. Zaledwie 28 km od Olsztyna (przez Olsztynek) przebiega droga krajowa nr 7 łącząca Gdańsk, Warszawę, Kraków i Chyżne. Jadąc od południa, odcinek Olsztynek–Olsztyn pokonujemy odcinkiem drogi nr 51. Ponadto przez Olsztyn wiodą m.in.:

- Droga krajowa nr 16 (Grudziądz–Olsztyn–Elk–Ogrodniki) – na wschód
- Droga krajowa nr 51 (Bezledy–Olsztyn–Olsztynek) – z Rosji
- Droga krajowa nr 53 (Olsztyn–Szczytno–Ostrołęka) – na Mazowsze.

POCIĄGIEM I AUTOBUSEM

Olsztyn posiada bardzo dobre połączenia kolejowe i autobusowe z największymi polskimi aglomeracjami, a także dogodne połączenia autobusowe z najważniejszymi miastami europejskimi.

Państwowa Komunikacja Samochodowa zapewnia bezpośrednie połączenia autobusowe łączące Olsztyn m.in. z Trójmiastem, Warszawą i Krakowem. Prócz połączeń krajowych PKS obsługuje międzynarodowe połączenia autobusowe na trasie Wilno–Olsztyn i Lwów–Olsztyn.

Ponadto funkcjonują autobusowe połączenia międzynarodowe sieci Euro-lines Polska, łączące Olsztyn m.in. z: Londynem, Brukselą, Kopenhagą, Paryżem, Bordeaux, Lille, Rennes, Bredą, Eindhoven, Aachen, Oslo, Göteborgiem, Sztokholmem i wieloma innymi ważnymi miastami europejskimi.

SAMOLOTEM

Lotnisko Aeroklubu Warmińsko-Mazurskiego jest położone ok. 4,5 km od centrum miasta w kierunku południowo-zachodnim przy drodze krajowej nr 16. Dysponuje betonowym, oświetlonym (850 m długości i 23 m szerokości) i trawiastym (o długości 850 m i szerokości 100 m) pasem startowym. Pas betonowy, oddany do użytku pod koniec 2006 roku, jest jednym z najnowocześniejszych obiektów tego typu w Polsce. Lotnisko obsługuje samoloty sportowe, transportu sanitarnego i małe samoloty przewożące do 20 pasażerów. Lotnisko przyjmuje samoloty w dzień i w nocy.

zdjęcia: archiwum Urzędu Miasta, Z. Skóra, M. Skóra, R. Czerwiński,
J. Polakowski – Kołodrom, P. Płaczkowski

Biurow numerów TP.....	118 913	Pogotowie:	
Informacja miejska TP	94 91	Ratunkowe.....	999
PKP.....	94 36	Policji	997
	089 538 58 11	Straż pożarna.....	998
PKS.....	089 539 17 76	Anonimowy telefon	
Turystyczna.....	089 535 35 65	zaufania policji.....	089 522 33 99
Medyczna.....	089 527 68 10	Dźwigowe.....	92 82
Apteka „W Dukacie”		Energetyczne.....	991
(całodobowa),		Gazowe.....	992
al. Piłsudskiego 10/14,	089 521 86 40	Wodno-kanalizacyjne	994
Pogotowie stomatologiczne		Dyżurny miasta	089 522 24 11
ul. Ratuszowa 4, czynne			089 522 24 12
w godz. 19.00–7.00.	089 533 65 14	Straż miejska	986
Ambulatorium całodobowe		Schronisko dla zwierząt	
Szpital Miejski,		ul. Turystyczna 2.....	089 526 82 15
al. Niepodległości 44.....	089 532 61 11	Pogotowie weterynaryjne:	
Biurow Przewodników		Poliklinika weterynaryjna	
„Warmia”	089 533 38 94	przy Wydziale	
Przewodnicy po Zamku		Medycyny Weterynaryjnej	
Kapituły Warmińskiej		w Kortowie (całodobowa),	
(Muzeum Warmii i Mazur) ..	089 527 95 96	ul. Oczapowskiego 14.....	089 523 43 34
	w. 31	ul. Lubelska 16	
Aeroklub		(całodobowa).....	089 533 55 73
warmińsko-mazurski	089 527 52 40		089 533 55 81

Pracownia Wydawnicza ElSet

ISBN 978-83-89151-59-9

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet Gminy Olsztyn w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

